

EL LLENGUATGE

El fet

El substantiu *fet* significa, és clar, «acció de fer alguna cosa» (i també «allò que hom ha fet»). Tenim, doncs, un substantiu que, determinat per un infinitiu, com en *El fet de callar*, o per una oració subordinada completiva, com en *El fet que tu ho diguis*, constitueix un grup nominal que pot designar qualsevol acció, per complexa i modificada per tota mena de complements que sigui, i que, alhora, com qualsevol altre nom o grup nominal, pot exercir sense dificultats sintàctiques les funcions pròpies dels mots d'aquesta categoria gramatical: subjecte del verb o d'alguns dels seus complements, precedits o no per una preposició. I cal afegir-hi, encara, que no deixa d'admetre la modificació d'un adjectiu: *El fet banal de callar*, *El fet tan important que tu ho diguis*. Es comprèn fàcilment, per tant, que l'ús d'aquesta mena de grups nominals constitueix un recurs utilíssim, que resol eficaçment determinades construccions que altrament podrien resultar una mica dures. I, encara que sempre hi ha qui potser abusa d'aquest recurs, segurament per la seva mateixa comoditat, són molts els qui semblen no tenir-ne esment i no saben així treure profit de la seva utilitat.

El cas més divulgat, a partir de les lliçons de Fabra, de la utilització d'aquest recurs és el de la introducció d'oracions subordinades completives que depenen de verbs o grups verbals que regeixen les preposicions *a*, *en* o *de*, com *atenir-se*, *consistir* o *provenir*.

Com se sap, és preceptiu que aquestes preposicions abduquin davant la conjunció *que*, cosa que pot originar construccions massa forçades, les quals s'eviten fent que la subordinada depengui del grup *el fet*: *S'atenen al fet que ho vas dir tu. Consisteix en el fet que ho han sabut abans. El mal prové del fet que no se'ls ha tingut en compte.* Però hi ha tot d'altres casos en què aquesta solució es revela ben avantatjosa.

Es cert que l'existència de nombrosos substantius de valor específic, que designen l'acció d'un verb determinat, la fa sovint innecessària, però és bo de saber-se adonar que un conjunt com és ara *el fet d'intervenir* admet alhora els complements modificatius propis del nom i del verb: *el fet decisiu d'intervenir-hi a temps*.

Sembla, en canvi superflu —en general— de recórrer a *el fet* per formar grups amb un altre nom, com *el fet de la seva intervenció*, *el fet de la seva actuació*, etc.

Albert Jané